

Neměli jsme ani první vlnu, natož druhou!

Český epidemiolog uvedl čísla, která mluví za vše

- CZ24 News | 7. srpna 2020

ČESKO: Přední politici hovoří o možné druhé vlně koronaviru a MZV již prezentovalo plán sítě testovacích středisek pro případ nového nárůstu nemocných. Vakcinolog a ředitel Centra očkování a cestovní medicíny prof. Jiří Beran ve druhé části rozhovoru vysvětlil příčiny trvajícího růstu nemocných v ČR a uvedl, jakou podobu by mohla mít anticovidová vakcína.

První nebo druhá

Premiér Andrej Babiš (ANO) se již v červnu zmiňoval o nutnosti připravit se na druhou vlnu nemoci, a to s tím, že plošná opatření už nebudou zaváděna. I když epidemiologové o této možnosti hovoří, konkrétní termíny zatím nezmiňují.

Pravděpodobnost této varianty a současnou situaci s onemocněním v ČR pro Sputnik ohodnotil epidemiolog **Jiří Beran**, a to následujícími slovy: „Osobně si myslím, že jsme ani neměli první vlnu, natož, že bychom měli druhou. Z hlediska toho, kolik lidí tady má onemocnět, kolik lidí bude vakcinovaných, jsou to úplně minimální počty. Pokud jsme tady měli onemocnělých 10 000 lidí, tak si musíme připravit na to, že do konce roku jejích bude půl milionu. Ale u většiny z nich, pokud to bude probíhat v tomhle tom počasí a podnebí, tak to bude probíhat víceméně lehce.“

Podle Berana počasí nahrává tomu, že se velmi významně snižuje infekční dávka neboli množství viru ve veřejném prostoru. Většina lidí podle něho dostane jednu infekční dávku, když jsou v uzavřených prostorech, navíc každý větrá uvnitř budov a myje si ruce. Tvrdí také, že v zimě bude epidemiologický stav o něco horší, ale lidé dostávají podstatně menší dávku, protože jsou si toho vědomi. „*To, že nám smrtnost klesá dolů, dovoluji si říci, že v tuto chvíli je tato smrtnost někdy kolem smrtnosti na chřipku,*“ podotkl vědec.

Pokud se podíváme na ČR, počet nově nakažených tento týden neklesá pod 200 osob, a to navzdory dodržování opatření v podobě roušek v MHD. Na konci července Česko mělo více nových případů na milion obyvatel než všechny okolní země: oproti Německu a Polsku dvojnásobně, oproti Slovensku více než trojnásobně. Ptali jsme se profesora Berana, zda tato čísla lze vysvětlit ohnisky nemoci, kterými jsou například nakažení z pražského klubu Tachtle Mechtle nebo výskyty na Vysočině a v Jihomoravském kraji.

Epidemiolog v rozhovoru prohlásil, že se jedná o normální stav, na který je třeba se připravit. „V České republice bylo 10 000 nemocných a vnímavých přes 10 milionů lidí. V tuto chvíli podle mě je vnímavých přibližně 9 milionů lidí. Když máme nemocných v tomto řádu, je to normální. My jsme ale na začátku,“ uvedl lékař. Podle něho by bylo důležitější, kdyby se průběh epidemie zpomalil tak, aby byl zdravotní asistent schopen absorbovat a léčit ty lidi, kteří to potřebují: „Kapacita na lůžkách intenzivní péče je naplněná tak, že se tam objevuje přibližně 120-140 a kapacita těch lůžek je kolem 1000 v ČR, čili je naplněná z 10-15 procent (dle informací k 22.3 počet JIP lůžek v Praze je 850 a v celé ČR 3658). To, že se objevují případy onemocnění, kdy o tom lidé vůbec neví, těch je kolem 80 procent.“

Navíc profesor uvedl, že pro správné hodnocení je potřeba především sledovat ukazatele hospitalizace na JIP a úmrtnost: „Když během prvních 10 000 lidí zemřelo 330 osob, během následujících 6000 lidí, zemře jenom 40 osob. Co to znamená? To pokleslo 4krát až 5krát čili většina případů je velmi lehká.“

Zodpovědnost, rychlé testy a včasné doručení výsledků

Koncem července ministr zdravotnictví Adam Vojtěch představil plán zřízení páteří sítě laboratoří pro testování. Tato síť by měla lékařům pomoci v případě vzniku druhé vlny epidemie. O přínosu laboratoří a především zrychlení testování profesor Beran nemá pochyb.

„Musíme si uvědomit to, že když člověka pošlete na test a řeknete mu „zůstaňte doma“, on neví, jestli je nemocný nebo není. Řada z nich a karanténu nedodrží. Čím dříve vědí výsledek, tím dříve ti pozitivní zůstanou doma. Musí tady existovat systém laboratoří, které jsou schopné to poslat smskou nebo na mail do 12h, do 24h nejdéle,“ uvedl odborník.

Podotkl, že i sami nemocní musí upozornit své okolí na pozitivní výsledky svého testu. Doporučuje proto, aby dotyčný zavolal všem známým, se kterými byl v kontaktu posledních 5 dnů a upozornil je na to, že je pozitivní a může jím zavolat hygiena. „Čím víc pozitivních lidí necháte běhat v mezidobích, je to špatné. Pokud chcete tu epidemii zastavit, testování musí být rychlé a výsledek musí být velmi rychle doručen,“ konstatoval profesor Beran.

Ministerstvo zdravotnictví pro sledování a přehlednost šíření nového viru zřídilo přehlednou mapu. Primátor Prahy Hřib nesouhlasil s tím, že by ministerstvo zdravotnictví zařadilo hlavní město do zóny s velkým epidemiologickým rizikem. Argumentoval tím, že v řadě lokalit je větší počet nakažených na 100 tis. obyvatel. Zařazení hlavního města do rizikové zóny je ale podle Jiřího Berana ospravedlnitelné.

„Praha je mnohohrstevná a má dva negativní faktory. První je, že hodně lidí tam cestuje a odtamtud jezdí. Tudíž to mohou odtud převážet. Za druhé, Praha má největší denzitu důchodců na km² v republice, a to samozřejmě velmi negativně ovlivňuje počty pozitivních lidí s těžkým stavem a zemřelých apod. Když by se to přepočítalo na km², Praha na tom nebude zase tak špatně. Samozřejmě, jako každé hlavní město, je na tom optický hůř. New York, který je velmi obydlen a cestuje tam hodně lidí, na tom byl také nejhůř. To je prostě daň těch velkých měst, kam každý dojíždí do práce,“ uvedl pro Sputnik profesor Jiří Beran.

Dávkování vakcín

V posledním červnovém týdnu americký filantrop a spoluzakladatel Microsoftu sdělil televizní stanici CBS, že lidé mohou potřebovat několik dávek vakcíny, aby se nemoci ubránili. Dle jeho slov se žádná z vakcín v tomto okamžiku nezdá být účinná v jediné dávce.

Ptali jsme se profesora Berana, jak jeho slova hodnotí, a co by to mohlo potenciálně znamenat. „Myslím si, že budou potřebovat minimálně dvě dávky vakcíny s rozestupem jednoho měsíce. Předpokládá se, že jedna dávka by měla stát od 500 korun do tisíce korun,“ prozradil lékař. Podle jeho slov dvě dávky stojí méně, než první PSR test, který tento vir prokazuje. Proto je dle jeho názoru lepší nechat se naočkovat a nedělat si PSR test.

Rovněž vysvětlil, i z čeho by měla vakcína vycházet. Nejúspěšnější vakcíny jsou dle jeho slov z tzv. *vakcín vektorové*, kdy je u poloneškodného viru (adenovirus), který způsobí mírné nachlazení, dovnitř vložena genetická informace koronaviru. „Virus se začne množit a vytvářet na svém povrchu ty samé nožky koronaviru a tváří se, že je koronavirus. Samozřejmě, když se ptáte na výsledky,

polovina lidí má horečku, a tři čtvrtě lidí mají bolesti v rameni a zarudnutí. Z toho pohledu se nedivím, že mladé lidi raději budou spolu a prodělají bezpříznakovou formu koronaviru, než, že si píchnu dvě dávky," řekl vakcinolog a praktický epidemiolog prof. MUDr. Jiří Beran, CSc.